annonse

Barnevernets bruk av advokater utfordrer rettssikkerheten for foreldre og barn | Thea Totland

Barnevernets advokater får betalt for hver time. Familiens advokat tjener mindre jo mer han eller hun jobber i saken.

KRONIKK

FOTO: Africa Studio / Shutterstock / NTB scanpix

Prosessene i barnevernet skal tjene barnets beste, ikke advokatens, skriver barnerettadvokat Thea Totland.

Thea Totland
Barneadvokat

en dag siden 13 timer siden

annonse

Barnevernets kjøp av tjenester fra private og lønnsomme barnevernsaktører har fått stor oppmerksomhet. Mindre kjent er det at 7 av 10 barnevernstjenester benytter advokater, i et system som skaper juridisk ubalanse mellom barnevernet og familiene. Den er så stor at barns og foreldres rettssikkerhet står på spill.

Stiftelsen barnas rettigheter (BARNAS) har nylig kartlagt barnevernets bruk av eksterne advokater. To tredjedeler av barnevernstjenestene i Norge deltok i undersøkelsen.

Når barnevernet vil ta omsorgen for et barn, er dette et dramatisk inngrep i familiens liv. Avgjørelsen tas i første instans av fylkesnemnda (et domstolslignende forvaltningsorgan), deretter av tingretten, dersom saken ankes. Foreldrenes advokat betales av staten.

Dan P. Neergard

Advokat Thea W. Totland er spesialist i barns rettigheter, og har arbeidet som barneadvokat siden 2005.

Foreldrenes advokat får stykkpris

I fylkesnemnda betales foreldrenes advokat etter en stykkprismodell, der salæret beregnes etter hvor langvarig selve møtet i nemnda er. Det er lite lønnsomt å jobbe mye i en barnevernssak, fordi man får den samme betalingen uansett hvor mye man rent faktisk jobber.

Gjennom 13 år som barneadvokat har jeg kun to ganger opplevd at honoraret har gjenspeilet tidsbruken. I alle de andre sakene har den reelle timebetalingen vært godt under offentlig salærtakst, som for tiden er 1020 kroner pr. time.

Dersom saken ankes til tingretten, får foreldrenes advokat i utgangspunktet betalt for de timene som brukes i ankebehandlingen, basert på offentlig salærtakst. Imidlertid kan dommeren uten videre redusere betalingen, dersom han synes advokaten har brukt mye tid. Det er altså ikke spesielt attraktivt å være foreldrenes advokat i barnevernssaker, hvis man velger å gjøre en grundig jobb.

Barnevernets advokat får timepris

Advokatene som representerer barnevernet har helt andre forhold. De arbeider ut fra en timepris som er avtalt med barnevernet og får betalt for hver time de bruker. Ettersom de honoreres av barnevernet og ikke staten, er det ingen dommer som setter ned deres salær. I tillegg har barnevernets advokat et stort apparat på sin side: barnevernstjenesten, kommunen og ofte en psykolog som er oppnevnt og betalt av barnevernet.

Da er det kanskje ikke til å undres over at barnevernet får medhold i 87,6 prosent av sakene i fylkesnemndene (tall fra 2015).

Oppvekstbyråden: – Vi må ikke lure oss til å tro at de vonde historiene hører fortiden til

Støtte og trygging er i barnas interesse

På familiens side står det en advokat som tjener mindre jo mer han eller hun jobber i saken. Det er ikke noe apparat på foreldrenes side.

Hvis barnevernets ønske om å plassere et barn fremstår som grunnløst eller urimelig, er det advokatens jobb å finne gode vitner, sakkyndige eller dokumentasjon som kan belyse saken bedre. Dette er i barnas interesse. Det biologiske prinsipp har som utgangspunktet at det er best for barn å vokse opp med foreldrene.

I de mange tilfellene der barnevernets ønske om å plassere barnet utenfor hjemmet virker velfundert, trenger foreldrene omfattende støtte. De må trygges på at barna har det bra og at de kan komme hjem igjen dersom foreldrene klarer å gjøre endringer i sin omsorg. Med god advokathjelp er det mulig for mange foreldre å slå seg til ro med avgjørelsen. Mange klarer å styrke omsorgen med rådgivning og hjelp. Dette er i barnas interesse.

Når barnevernet svikter de gode institusjonene, svikter de samtidig de mest sårbare ungdommene

Prosesskåthet kan skjerpe konflikten

Vi som representerer foreldrene undrer oss ofte over hvor prosesskåte barnevernets advokater kan fremstå. Mange synes motivert til å bringe også ubetydelige spørsmål inn for nemnda, forhindre dialog mellom foreldre og barnevernstjeneste, eller til og med aktivt bidra til å skjerpe konflikten.

Selv om barnevernlovens hovedløsning er hjelpetiltak i hjemmet, synes barnevernets advokater sjelden å være opptatt av et slikt alternativ. Resultatet blir full behandling i nemnda eller retten, selv om saken kanskje kunne vært løst på en bedre måte.

Dette er trist: Prosessene i barnevernet skal tross alt tjene barnets beste, ikke advokatens.

Det må også sies at jeg ofte ser en forskjell på private advokater engasjert av kommunen og de sakene som føres av en kommuneadvokat, som er ansatt i kommunen og ikke har noe økonomisk interesse av hvordan saken løses.

Kronikk: Hvorfor oppdager vi ikke overgrep mot barn?

Gjemmer seg bak taushetsplikten

Foreldrenes advokat har altså et tak på sitt honorar, basert på offentlig salærtakst på 1020 kroner timen. Barnevernets advokater har ikke noe slikt tak. Men hvilke timesatser opererer de med?

BARNAS' undersøkelse har forsøkt å klarlegge dette, noe som har vist seg vanskelig. Her gjemmer flertallet av barnevernstjenestene seg bak taushetsplikten, de ønsker ikke offentlighet om hvor mye de betaler private advokater (dette er imidlertid ikke taushetsbelagt informasjon, det er tvert imot informasjon barnevernet plikter å gi).

Det er åpenbart av offentlig interesse å vite hvilke ressurser barnevernet bruker i rettsprosesser mot foreldre.

Kun en fjerdedel av barnevernstjenestene i undersøkelsen har bidratt til åpenhet her. Tall fra disse viser store forskjeller i honoreringen av advokater, de dyreste advokatene har nær dobbelt så høy timepris som de rimeligste.

Timeprisen varierer fra 965 kroner til 1750 kroner pr. time. Gjennomsnittet er ca. 1300 kroner pr. time. Det er grunn til å tro at reell gjennomsnittlig timepris ligger høyere, ut fra en antagelse om at det er en overvekt av barnevern i det lavere prisleiet som har vært villig til å oppgi timeprisen.

I nesten 20 år mishandlet ektemannen sin egen familie i Oslo. Da sønnen ble voksen, anmeldte han faren.

Kan være i strid med menneskerettighetene

Hovedpoenget er imidlertid ikke timeprisen, 1750 kroner er ikke unormalt for advokattjenester. Men opplysningene illustrerer vilkårligheten i systemet, og det rettssikkerhetsproblem som skapes gjennom ulik motivasjon og honorering hos de to partene.

Det er også verdt å merke seg at store deler av barnevernet ser åpenhet om disse spørsmålene som en trussel.

Vi har et system som understøtter asymmetrien mellom det offentlige og familiene gjennom hele prosessen: Fra barnevernet starter en undersøkelsessak til fylkesnemnda eller retten har avgjort om barnet skal plasseres utenfor hjemmet eller ikke. Det allerede sterke offentlige betaler sine advokater godt, og det er i disse advokatenes personlige interesse at det føres sak.

De allerede svake private representeres av dårligere betalte advokater i et system der det lønner seg å jobbe så lite som mulig med saken. Det er et rettssikkerhetsproblem, og antagelig en ordning i strid med Den europeiske menneskerettskonvensjon.

- ***Følg og delta i debattene hos Aftenposten meninger på Facebook og Twitter***

Interessert i saker om barnevern?

Barnevernets advokater får timepris. Familiens advokater får stykkpris.

Barnevernets advokater får betalt for hver time. Familiens advokat tjener mindre jo mer han eller hun jobber i saken.

– NRKs artikkel bidrar til fordommer, frykt og trusler mot barnevernsansatte, noe som også rammer barna

Hvis NRK vil få til en god debatt om barnevernet, bør kritikken underbygges bedre.

KrF vil ha gjennomgang av de ulike oppreisningsordningene for tidligere barnevernsbarn

KrF foreslår å gjennomgå oppreisningsordningene for tidligere barnevernsbarn som har lidd overlast. – Vi har sett eksempler på forskjellsbehandling, sier Olaug V. Bollestad (KrF).

Inga Marte Thorkildsen om barnevernsbarna som har fått oppreisning: – Vi må ikke lure oss til å tro at de vonde historiene hører fortiden til

– Vi kan aldri gardere oss mot at overgrep skjer i barnevernet, sier byråd for oppvekst og kunnskap i Oslo, Inga Marte Thorkildsen.

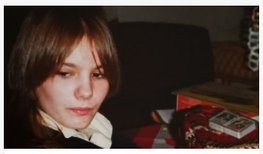

Unnskyld, Ann-Lise! Hun har fått 500.000 i vederlag for en ødelagt barndom.

Da Odd Magne Kåsastul Krieger kom på barnehjem, skulle alt bli bedre. I stedet ble seksåringen dratt etter håret og stengt inne i et mørkt kott.

Riksrevisjonen peker på alvorlige mangler i barnevernets akutt-tiltak

Barn får ikke alltid tiltak som er tilpasset dem når de må akuttplasseres i barnevernet. – Dette er alvorlig, understreker riksrevisor Per-Kristian Foss.

Dagens kortinnlegg, onsdag 21. mars

I dagens kortinnlegg diskuteres pekefinger og nakenbilder, integrering, mangfold for eldres helse, Stortingets byggeskandale og trygg oppvekst på institusjon.

I nesten 20 år mishandlet ektemannen sin egen familie i Oslo. Da sønnen ble voksen, anmeldte han faren.

For familien var det normalt at faren slo. Derfor kunne faren holde på i en årrekke før han ble anmeldt. Nå er han dømt til fengsel i fire år.

De vi før kunne hjelpe som barnevernsbarn, møter vi i dag som unge rusavhengige med dårlig psykisk helse

De vi før kunne hjelpe som barnevernsbarn, møter vi i dag som unge rusavhengige med dårlig psykisk helse.

Store kompetanseløft i institusjonsbarnevernet | Haakon Cederkvist

Dagens kortinnlegg, fredag 16. mars

I dagens korte innlegg diskuteres barnevernspolitikk, fortetningspolitikken i Oslo, utviklingen i Tyrkia, rollemodeller,

Dagens kortinnlegg, tirsdag 6. mars

Kvaliteten i statlige barnevernsinstitusjoner har aldri vært bedre.

Krever at byråd Thorkildsen granskes i barnevernssak

– Både kontrollutvalget og kommunerevisjonen burde for lengst vært inne i saken, mener Aina Stensersen (Frp).

Det finnes barn som er så farlige at samfunnet må beskyttes mot dem. De vokser opp i dette fengselet.

Noen barn er så farlige at de må vokse opp i fengsel. Hvordan tar du vare på en tenåring som nettopp har drept et menneske?

Politiet om koranskoler i utlandet: Barnevernet utløser bortsending av barn

Flere norsksomaliske foreldre sender barna sine til utlandet like før eller rett etter at barnevernet har fattet vedtak. Sjelden blir politiet varslet.

Holmenkollen skifestival og kongen og det norske.

Aftenposten mener: Taushet er gull

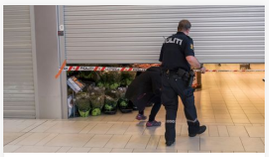

Kronikk: Feilslått politikk om barnevern

Gjennom mange år har føringen vært fosterhjem fremfor institusjon. Men vi trenger også de gode barnevernsinstitusjonene.

– Barn truer foreldrene med barnevernet for å slippe grensesetting.

Nå trygler somaliske foreldre om bedre dialog med nettopp barnevernet. Myndighetene mener at tillit ikke endres over natten.

Dagens kortinnlegg handler om norsk overvåking, pokerspill, Venezuela, mastergrader, barnevernet,Russland, krigen i Syria og i Tyrika og grenesløs irritasjon over NSBs reklamefilmer.

Fikk ulovlig tilgang til sensitive personopplysninger for å svare på kritikk i mediene

Byråd Inga Marte Thorkildsen (SV) får skarp kritikk. Datatilsynet mener at hun, i strid med loven, fikk opplysninger i en barnevernssak.

Økning i antall barnebortføringer i fjor

I fjor ble 50 barn bortført fra Norge til utlandet. Det er kraftig økning fra året før og på nivå med toppåret 2013.

Fikk du med deg disse sakene?

Anbefalte saker fra debattredaksjonen:

Noe er pill råtten i Svenska Akademien

Les Ingunn Øklands kommentar

Kongehuset og den hardtarbeidende Playboy-modellen

Les Joacim Lunds kommentar

Partering først! Del & Lik!

Jan Arild Snoen kritiserer medienes morbide interesse for parteringsdrapet i Danmark.

Høyrepopulister får mer respekt enn de fortjener

Les Bjørn Stærks kronikk.

Det er en misforståelse at norsk politisk debatt må være anstendig. Det må den ikke.

Studerer ikke studentene lenger?

Dramatisk fall i kvalitet på universitetene, skriver Torbjørn L.

Skyldes dårlige studenter studiereformen?

Professor Tor Egil Førland spør.

Kvinner med dødt barn i magen får ordne opp selv

Knutsen og Bernt Hagtvet.

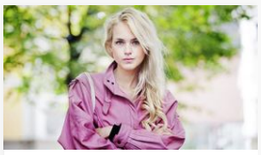

Hadde jeg dødd av undervekt, hadde det hverken vært helsevesenets eller min mors feil

Les Linnéa Myhres innlegg.

Jobb Alle Stillinger Lederstillinger

technogarden albatross prosjektledelse as
Adm. direktør - Prosjektledelse
Technogarden Albatross
Konsulent og rådgivning

SYKEHUSBYGG
Prosjektcontroller
Sykehusbygg
Bygg og anlegg

Redd Barna
Generalsekretær
Redd Barna
Ideelle organisasjoner, Organisasjo

BARNEVERN + KRONIKK + MENNESKERETTIGHETER +

annonse

0 kommentarer

Velkommen til debatt! Vi er glade for dine bidrag, men vær vennlig og bruk fullt navn. Innlegg blir løpende moderert. Les mer her.

Si din mening, Torgeir Oma!

PUBLISER KOMMENTAR

LES OGSÅ

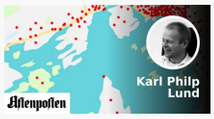

Google vet at jeg søkte etter «mageproblemer» 28. januar 2008. Hvor mye vet de om deg? Slik finner du det ut | Karl Phillip Lund

Jobber du for mye, minsker sjansen for suksess. Morten Hansen har funnet det perfekte antall timer for å nå til topps.

Stor prisoversikt: – Koster det virkelig 1800 kroner å ta taxi fra flyplassen?

Vurderer å droppe trikketunnel – kan spare inntil 200 millioner

Her kan du finne ut om du er rammet av Facebook-skandalen

Politisk påvirkning er gammelt, men dette er nytt: Nå vandrer makten mellom PR-bransjen og regjeringskontorene | Harald Stanghelle

annonse

TIPSTELEFON 02286
TIPS PÅ E-POST
VARSLERTJENESTEN SECUREDROP
DEBATTINNLEGG PÅ E-POST
SENTRALBORD 22 86 30 00
ANNONSER 2286 3010
KUNDESERVICE 2189 6040
VIS AKERSGATA 55 I KART

ADRESSE
Akersgata 55, 0180 OSLO

SJEFREDAKTØR OG ADMINISTRERENDE DIREKTØR
Espen Egil Hansen

POLITISK REDAKTØR
Trine Eilertsen

NYHETSREDAKTØR
Tone Tveøy Strøm-Gundersen

KULTURREDAKTØR
Sarah Sørheim

FEATUREREDAKTØR
Lillian Vambheim

REDAKTØR
Harald Stanghelle

UTVIKLINGSREDAKTØR
Eirik Hammersmark Winsnes

Alt innhold er opphavsrettslig beskyttet. © Aftenposten. ACAP-beskyttet. | Personvernpolicy og cookies. | Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Aftenposten har ikke ansvar for innhold på eksterne nettsider som det lenkes til.